

III

(Prípravné akty)

DVOR AUDÍTOROV

130. PLENÁRNE ZASADNUTIE VR, 4.7.2018 – 5.7.2018

Stanovisko Európskeho výboru regiónov — Nekalé obchodné praktiky v potravinovom dodávateľskom reťazci

(2018/C 387/09)

Spravodajca: Jacques BLANC (FR/EELS), starosta obce La Canourgue**Referenčný dokument:** Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o nekalých obchodných praktikách vo vzťahoch medzi podnikmi v potravinovom dodávateľskom reťazci

COM(2018) 173 final

I. NÁVRHY ZMIEN

Pozmeňovací návrh 1

Článok 1

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
<i>Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti</i> 1. V tejto smernici sa stanovuje minimálny zoznam zakázaných nekalých obchodných praktík medzi nákupcami a dodávateľmi v potravinovom dodávateľskom reťazci a minimálne pravidlá na presadzovanie týchto zákazov, ako aj úpravy koordinácie medzi orgánmi presadzovania práva. 2. Táto smernica sa uplatňuje na určité nekalé obchodné praktiky, ku ktorým dochádza v súvislosti s predajom potravinových výrobkov zo strany dodávateľa, ktorý je malým a stredným podnikom, nákupcovi, ktorý nie je malým a stredným podnikom. 3. Táto smernica sa uplatňuje na dohody o dodávkach uzavreté po dátume uplatňovania ustanovení, ktorými sa transponuje táto smernica, uvedených v článku 12 ods. 1	<i>Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti</i> 1. V tejto smernici sa stanovuje minimálny zoznam zakázaných nekalých obchodných praktík medzi nákupcami a dodávateľmi v potravinovom dodávateľskom reťazci a minimálne pravidlá na presadzovanie týchto zákazov, ako aj úpravy koordinácie medzi orgánmi presadzovania práva. 2. Táto smernica sa uplatňuje na nekalé obchodné praktiky, ku ktorým dochádza v súvislosti s predajom potravinových výrobkov zo strany dodávateľa nákupcovi, ktorý nie je malým a stredným podnikom. 3. Táto smernica sa uplatňuje na dohody o dodávkach uzavreté po dátume uplatňovania ustanovení, ktorými sa transponuje táto smernica, uvedených v článku 12 ods. 1

Zdôvodnenie

Obmedzenie rozsahu pôsobnosti smernice by malo negatívny dosah na veľké družstvá alebo na organizácie výrobcov, ktoré nespĺňajú kritériá MSP, a tak by niektoré podniky nemohli byť chránené pred nekalými obchodnými praktikami. Tieto organizácie výrobcov alebo družstvá určite nemajú rovnakú vyjednávaciu silu ako ich nákupcovia vzhľadom na koncentráciu nadväzujúceho dodávateľského reťazca. Okrem toho by táto možnosť bola v rozpore s dlhodobým úsilím Európskej komisie koncentrovať ponuku uplatňovaním spoločnej organizácie trhov a nepriamo by penalizovala organizácie výrobcov, na ktoré sa nevzťahuje definícia MSP. Zákaz nekalých obchodných praktík by sa napokon nevzťahoval ani na nekalé obchodné praktiky, ktoré by uplatňoval distribútor na priemyselného dodávateľa, napríklad podnik strednej veľkosti predávajúci výrobky s výraznou poľnohospodárskou zložkou. Z hospodárskeho hľadiska to teda nemá zmysel, keďže najzraniteľnejšie články reťazca je potrebné chrániť.

Pozmeňovací návrh 2

Článok 2

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
<i>Vymedzenie pojmov</i>	<i>Vymedzenie pojmov</i>
Na účely tejto smernice sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:	Na účely tejto smernice sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:
„nákupca“ je každá fyzická alebo právnická osoba usadená v Únii , ktorá obchodovaním nakupuje potravinové výrobky. Pojem „nákupca“ môže zahŕňať skupinu takýchto fyzických a právnických osôb;	a) „nákupca“ je každá fyzická alebo právnická osoba bez ohľadu na to, kde je usadená , ktorá obchodovaním nakupuje potravinové výrobky. Pojem „nákupca“ môže zahŕňať skupinu takýchto fyzických a právnických osôb; b) „ nekalé obchodné praktiky “ sú postupy s cieľom vyžadovať alebo pokúšať sa vyžadovať od obchodného partnera plnenie takých povinností, ktoré vytvárajú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami oboch strán ;

Zdôvodnenie

- a) Cieľom smernice je tiež zabrániť delokalizácii nákupov bez toho, aby sa uplatňovali akékoľvek pravidlá. Preto by sa logicky mala vzťahovať na nákupy usadených v Európskej únii alebo mimo EÚ.
- b) Je dôležité čo najotvorenejším spôsobom vymedziť v smernici pojem „nekalý obchodný postup“.

Pozmeňovací návrh 3

Článok 3 odsek 1

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
<i>Zákaz nekalých obchodných praktík</i>	<i>Zákaz nekalých obchodných praktík</i>
1. Členské štáty zabezpečia zákaz týchto obchodných praktík:	1. Členské štáty zabezpečia zákaz aspoň týchto obchodných praktík:
a) nákupca zaplatí dodávateľovi za potravinové výrobky rýchlo podliehajúce skaze neskôr než 30 kalendárnych dní po doručení faktúry dodávateľa alebo neskôr než 30 kalendárnych dní odo dňa dodania potravinových výrobkov rýchlo podliehajúcich skaze podľa toho, čo nastane neskôr. Týmto zákazom nie sú dotknuté:	a) nákupca zaplatí dodávateľovi za potravinové výrobky neskôr než 30 kalendárnych dní po doručení faktúry dodávateľa alebo neskôr než 30 kalendárnych dní odo dňa dodania potravinových výrobkov podľa toho, čo nastane neskôr. Týmto zákazom nie sú dotknuté:

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
— dôsledky oneskorených platieb a nápravných opatrení stanovených v smernici 2011/7/EÚ, — možnosť nákupcu a dodávateľa dohodnúť sa na ustanovení o rozdelení hodnôt v zmysle článku 172a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013; b) nákupca zruší objednávku potravinových výrobkov rýchlo podliehajúcich skaze v takom krátkom časovom predstihu, že sa od dodávateľa nemôže logicky očakávať, že nájde alternatívu, ako tieto výrobky uviesť na trh alebo použiť; c) nákupca jednostranne a so spätnou platnosťou zmení podmienky dohody o dodávkach, pokiaľ ide o frekvenciu, čas alebo objem dodávok, normy kvality či ceny potravinových výrobkov; d) dodávateľ platí za plytvanie potravinovými výrobkami, ku ktorému dochádza v priestoroch nákupcu a ktoré nie je spôsobené nedbalosťou alebo chybou dodávateľa;	— dôsledky oneskorených platieb a nápravných opatrení stanovených v smernici 2011/7/EÚ, — možnosť nákupcu a dodávateľa dohodnúť sa na ustanovení o rozdelení hodnôt v zmysle článku 172a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013; — dohody uzatvárané medziodvetvovými organizáciami uznanými v zmysle článku 157 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013; b) nákupca zruší objednávku potravinových výrobkov rýchlo podliehajúcich skaze v takom krátkom časovom predstihu, že sa od dodávateľa nemôže logicky očakávať, že nájde alternatívu, ako tieto výrobky uviesť na trh alebo použiť; c) nákupca jednostranne a so spätnou platnosťou zmení podmienky dohody o dodávkach, pokiaľ ide o frekvenciu, čas alebo objem dodávok, normy kvality či ceny potravinových výrobkov; d) dodávateľ platí za plytvanie potravinovými výrobkami, ku ktorému dochádza v priestoroch nákupcu a ktoré nie je spôsobené nedbalosťou alebo chybou dodávateľa; e) nákupca ďalej predáva výrobok v stave, v akom sa nachádza, za nižšiu cenu, ako je jeho reálna kúpna cena, a to vrátane daní a nákladov na dopravu; f) nákupca uplatňuje také nákupné ceny potravinových výrobkov, ktoré sú neprimerane nízke vzhľadom na výrobné náklady dodávateľa; g) nákupca si účtuje službu, ktorá nezodpovedá žiadnej zo skutočne vykonaných služieb alebo ktorej cena je zjavne neprimeraná vzhľadom na hodnotu poskytnutej služby; h) jedna zo zmluvných strán požaduje také cenové kritériá a podmienky, že cena nie je ani stanovená, ani stanoviteľná.

Zdôvodnenie

Nekalé obchodné praktiky zasahujú a poškodzujú tak dodávateľov potravinových výrobkov rýchlo podliehajúcich skaze, ako aj dodávateľov výrobkov, ktoré skaze nepodliehajú. Rozsah pôsobnosti smernice treba preto rozšíriť.

V jednomyselne prijatých medziodvetvových dohodách sa môžu prípadne stanoviť odlišné pravidlá ako sú pravidlá obsiahnuté v návrhu smernice, najmä pokiaľ ide o lehoty splatnosti.

e) Mal by sa zakázať ďalší predaj za nižšie ceny, ako sú náklady, aby sa zabránilo ničeniu hodnoty v každom článku potravinového dodávateľského reťazca. Treba totiž zamedziť fenoménu, akým je cenová vojna, keď veľké maloobchodné reťazce uplatňujú na niektoré výrobky, najmä na poľnohospodárske produkty, neprimerane vysoké marže, aby si vykompenzovali straty v prípade niektorých hlavných výrobkov.

- f) Cena vyplatená výrobcom nesmie byť preto v porovnaní s výrobnými nákladmi neprimerane nízka. Je nepripustné, aby poľnohospodári nemohli vyžiť zo svojho povolania a boli nútení predávať so stratou. Je teda dôležité uplatňovať sankcie voči nákupcom, ktorí nakupujú za neprimerane nízke ceny alebo ktorí nútia svojich dodávateľov, aby za neprimerane nízke ceny nakupovali poľnohospodárske suroviny. Treba vymedziť presnú definíciu neprimerane nízkej transferovej ceny v jednotlivých odvetviach a na jednotlivých územiach.
- g) Cieľom je uplatniť sankcie za každú platbu, ktorá nezodpovedá službe poskytnutej dodávateľovi alebo ktorá je vzhľadom na poskytnutú službu neprimeraná. Predovšetkým je dôležité, aby boli platby európskym centrálnym obstarávacím organizáciám nevyhnutne odôvodnené.
- h) Cena uvedená v zmluve musí byť stanoviteľná alebo stanovená, to znamená, že obe strany musia mať možnosť počas celého trvania zmluvy poznať cenu, ktorá bude za zákazku zaplatená.

Pozmeňovací návrh 4

Článok 3 ods. 3

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Ak nákupca požaduje platbu za situácie opísané v odseku 2 písm. b), c) a d), nákupca musí na požiadanie dodávateľa podľa vhodnosti poskytnúť odhad platby za jednotku alebo celok a pokiaľ ide o situácie opísané v odseku 2 písm. b) a d), aj odhad nákladov a základ pre takýto odhad.	Ak nákupca požaduje platbu súvisiacu výhradne so službami poskytnutými v situáciách opísaných v odseku 2 písm. b), c) a d), nákupca musí podľa vhodnosti poskytnúť dodávateľovi odhad platby za jednotku alebo celok a pokiaľ ide o situácie opísané v odseku 2 písm. b) a d), aj odhad nákladov a základ pre takýto odhad.

Zdôvodnenie

Platby požadované od dodávateľov sa musia striktnie vymedziť a systematicky odôvodňovať.

II. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV

- sa domnieva, že trhové mechanizmy na zabezpečenie príjmu poľnohospodárov sa musia výrazne posilniť, aby sa znížil negatívny vplyv vysokej nestálosti poľnohospodárskych cien v záujme zachovania poľnohospodárstva na všetkých územiach, zvýšenia jeho konkurencieschopnosti a udržania živej vidieckej štruktúry;
- konštatuje, že regulácia nestálosti poľnohospodárskych cien a boj proti nekalým obchodným praktikám v rámci potravinového dodávateľského reťazca sú úzko spojené, pretože fluktuácie trhov oživujú mocenské vzťahy s cieľom rozdeliť pridanú hodnotu v jednotlivých reťazcoch a rozhodnutia, ktoré z toho vyplývajú, sú najčastejšie v neprospech výrobcov, ktorých vyjednávací sila je limitovaná najmä v dôsledku rastúcej koncentrácie poľnohospodársko-potravinárskych podnikov a predovšetkým veľkých maloobchodných reťazcov;
- víta túto iniciatívu Komisie s cieľom vytvoriť európsku legislatívu, ktorá umožní bojovať proti nekalým obchodným praktikám a ktorej sa dovoľával vo svojom stanovisku o regulácii nestálosti cien. Odporúčal v ňom vytvoriť osobitné európske predpisy na boj proti nekalým obchodným praktikám v potravinovom dodávateľskom reťazci, ako sa navrhovalo v uznesení Európskeho parlamentu zo 7. júna 2016 [2015/2065 (INI)], a to z týchto dôvodov: dohody zabezpečujú určité rozdelenie rizika, avšak zásadne nenapravujú nerovnosť zúčastnených strán; protimonopolné predpisy nepostačujú na nápravu nekalých obchodných praktík a rozdielov v mocenských vzťahoch typických pre poľnohospodársko-potravinárske podniky; nástroje samoregulácie subjektov jednotlivých odvetví nie sú vždy účinné, pokiaľ ide o zabezpečenie férového správania na trhu, najmä preto, že poľnohospodári a spracovatelia majú často strach podať sťažnosť, aby neboli vylúčení z trhu; preto sú potrebné predpisy na úrovni Európskej únie s cieľom zosúladiť podmienky hospodárskej súťaže a zabezpečiť, aby európski poľnohospodári a spotrebitelia mali spravodlivé podmienky predaja a nákupu;
- zastáva názor, že tento návrh predstavuje dobrý základ pre ďalšiu prácu, je však potrebné ísť ďalej, aby sa poľnohospodárom zaistila ešte väčšia ochrana. Príjmy poľnohospodárov sú v súčasnosti o 40 % nižšie než je priemerná mzda. Hodnota poľnohospodárskeho výrobku je momentálne rozdelená takto: poľnohospodár dostáva v priemere 21 %, spracovateľ 28 % a distribútor 51 %. Je nevyhnutné podniknúť potrebné kroky, aby sa zabezpečila väčšia rovnováha v obchodných vzťahoch a aby sa vo výdavkoch domácností na stravu zvýšil podiel pripadajúci poľnohospodárstvu, ako sa odporúča v stanovisku VR o SPP po roku 2020;

5. považuje za potrebné zahrnúť do tohto návrhu smernice zásadný zákaz nekalých obchodných praktík, ako sa odporúča v hodnotení vplyvu, čo by mohlo pomôcť zasiahnuť voči prípadným nekalým praktikám v budúcnosti;
6. hoci súhlasí s názorom Európskej komisie, že najzraniteľnejšie voči nekalým obchodným praktikám sú MSP, považuje za potrebné rozšíriť rozsah pôsobnosti návrhu tak, aby sa nevzťahoval len na MSP a poľnohospodárov-dodávateľov, ale na všetkých aktérov potravinového reťazca bez ohľadu na miesto ich usadenia;
7. považuje za potrebné rozšíriť zákaz oneskorených platieb aj na výrobky nepodliehajúce skaze;
8. považuje za potrebné rozšíriť zoznam zakázaných nekalých praktík o ďalší predaj so stratou a postihovať nakupovanie za ceny nižšie, ako sú výrobné náklady;
9. považuje za potrebné zakázať diskriminačné alebo netransparentné elektronické dražby;
10. považuje za potrebné spresniť kritériá a podmienky stanovenia ceny, ktoré sa musia uvádzať v zmluvách uzatvorených s poľnohospodármi, aby si títo mohli kedykoľvek vypočítať, na akú cenu majú nárok;
11. považuje za potrebné, aby sa na doplnenie vnútroštátneho systému kontroly a s náležitým zohľadnením vnútroštátnych podmienok, opatrení a osvedčených postupov vytvoril európsky mechanizmus, ktorý zabezpečí, aby nedochádzalo k tomu, že nadnárodné nekalé obchodné praktiky nebudú podliehať kontrole;
12. vzhľadom na internacionalizáciu podnikov, najmä v poľnohospodárskom odvetví, odporúča zahrnúť do pôsobnosti smernice aj transakcie dodávateľov/nákupcov usadených v tretích krajinách, aby MSP nelákalo nakupovať mimo EÚ a aby sa podnikom EÚ, ktoré predávajú zahraničným nákupcom, zaistila ochrana;
13. sa okrem toho domnieva, že táto smernica nebude postačovať na zlepšenie situácie poľnohospodárov, ak sa nezmení celkový rámec, v ktorom pôsobia;
14. považuje za potrebné na doplnenie tejto smernice:
 - a. zatriktívniť pre výrobcov uzatváranie zmlúv tým, že by sa v zmluvách museli stanovovať ceny s prihliadnutím na výrobné náklady v poľnohospodárstve;
 - b. zaviesť dodatočné opatrenia týkajúce sa transparentnosti cien;
 - c. bojovať proti obrovskej koncentrácii v oblasti distribúcie, agropotravinárskeho priemyslu a poľnohospodárskeho zásobovania;
 - d. vytvoriť spravodlivejšie medzinárodné obchodné vzťahy v sektore poľnohospodárstva, ako sa odporúča v stanovisku o SPP po roku 2020.

V Bruseli 4. júla 2018

Predseda
Európskeho výboru regiónov
Karl-Heinz LAMBERTZ